Trafikutskottets betänkande
1980/81: 18

om anslag till Luftfart (prop. 1980/81: 100)

SJÄTTE HUVUDTITELN

Luftfart

1. **Flygplatser m. m.** Regeringen har i proposition 1980/81: 100 bilaga 9 (kommunikationsdepartementet) under punkt F 1 (s. 52–58) föreslagit riksdagen att till Flygplatser m. m. för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag på 79 900 000 kr.

Motionerna

I motion 1980/81: 760 av Roland Sundgren m. fl. (s, m, c, fp, vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller om åtgärder för

1. att Västerås/Hässlö klassificeras som länsflygplats med uppgift att fungera som alternativflygplats till Arlanda,
2. att luftfartsverket snarast initierar en utredning om investeringsbehov och driftfrågor m. m. för att Hässlö skall kunna fungera som alternativflygplats.

I motion 1980/81: 988 av John Johnsson m. fl. (s) yrkas att riksdagen begär att regeringen snarast upptar överläggningar med SAS och andra berörda flygbolag om utökning av flygtrafiken på Sturups flygplats i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motion 1980/81: 1875 av Georg Andersson m. fl. (s) yrkas med hänvisning till vad i motion [1980/81: 1874] har anförts att riksdagen uttalar att inrikesflygets utbyggnad bör ske så att de inomregionala kommunikationerna i Norrland kan förbättras.

I motion 1980/81: 1892 av Kurt Hugosson m. fl. (s) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), och med hänvisning till vad i motion [1980/81: 1890] har anförts att riksdagen måtte besluta att hos regeringen begära initiativ för att förstärka sysselsättningen och näringslivets utvecklingsmöjligheter i Göteborgsområdet genom att Göteborgs roll som knutpunkt i det skandinaviska flygtrafiknätet förstärks.

Utskottet

Riksdagen beslutade den 17 december 1980 att jettrafiken på Bromma snarast möjligt bör flyttas till Arlanda, dock senast under andra halvåret 1982 (prop. 1980/81: 30, TU 1980/81: 8, rskr 1980/81: 105). Föredragande departementschefen har för avsikt att återkomma i denna fråga.

Luftfartsverkets investeringsram för budgetåret 1980/81 är fastställd till 125,0 milj. kr. Enligt preliminära bedömningar kommer medelsförbrukningen dock endast att uppgå till 106,3 milj. kr.

För nästa budgetår har verket i sin anslagsframställning räknat med en total investeringsomslutning på 151,7 milj. kr. Efter avdrag för kommunernas andel av kostnaderna uppgår statens del av det totala investeringsbeloppet till 129,0 milj. kr. Därvid har inte medel beräknats för de säkerhetsinvesteringar vid Bromma på 18 milj. kr. som följer av riksdagsbeslutet den 17 december 1980. Enligt föredraganden kan den totala medelsförbrukningen, inkl. säkerhetsinvesteringar på Bromma, begränsas till 147,3 milj. kr. varav den statliga andelen utgör 122,6 milj. kr. Med ianspråktagande av tillgängliga reservationsmedel samt med hänsyn till att anslaget bör beräknas med viss marginal krävs för att genomföra investeringarna en medelsanvisning av 79,9 milj. kr.

Det framhålls i propositionen att investeringar av säkerhets- och rationaliseringskaraktär har prioriterats liksom investeringar som syftar till att bibehålla kapaciteten på flygplatserna. Vid sidan av säkerhetsinvesteringarna på Bromma har medel bl. a. beräknats för vissa avslutande arbeten vid Landvetter.

För objekthuvudgruppen Övriga flygplatser har medel beräknats för komplettering av byggnader, landningsbanor, uppställningsbanor och säkerhetsanordningar. Beträffande flygplatsen i Karlstad anser föredraganden att den av luftfartsverket föreslagna upprustningen bör begränsas till absolut nödvändiga investeringar i avvaktan på den prövning av flygplatsens framtida användning som skall utföras av koncessionsnämnden för miljöskydd.

Investeringar i Tele- och meteoutrustning tas upp med 65,0 milj. kr. Härmed kan enligt propositionen utbyggnaden av ett yttäckande kontrollsystem i stort sett ske i den takt som planerats. Den angivna ramen medger vidare planenlig ersättning och erforderlig nyanskaffning av utrustning. Slutligen beräknas medel för bl. a. fordon, maskiner och utrustning samt för vissa byggnader.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag beträffande verkets investeringsram för nästa budgetår. Likaledes tillstyrker utskottet den föreslagna fördelningen på olika utgiftsändamål samt anslagsberäkningen.

I motion 1980/81: 760 (s, m, c, fp, vpk) framhålls att *Västerås/Hässlö* är ett militärflygfält där även civil verksamhet förekommer. Flygflottiljen kommer att läggas ner år 1983. Enligt motionärerna bör flygplatsen, som

f. n. fungerar som alternativfält till Bromma, även kunna fungera som alternativ för flygplan i inomeuropeisk trafik. De kräver därför att Västerås/Hässlö klassificeras som länsflygplats med uppgift att fungera som alternativflygplats till Arlanda och att luftfartsverket snarast initierar en utredning om investeringsbehov och driftfrågor m. m.

I motion 1980/81: 1875 (s) yrkas att riksdagen uttalar att inrikesflygets utbyggnad bör ske så att de inomregionala kommunikationerna i *Norrland* kan förbättras. Motionärerna anser att linjeflygnätet kännetecknas av en långtgående koncentration till nord-sydliga linjer med Stockholm som given knutpunkt. Det framhålls också att de allt intensivare svensk-norska kontakterna skapar behov av öst-västliga flyglinjer.

Lufttransportutredningen har nyligen överlämnat sitt betänkande Inrikesflyget under 1980-talet (SOU 1981: 12) till kommunikationsministern. Utredningen behandlar bl. a. det interregionala flyglinjenätets omfattning samt frågor om flygplatsernas huvudmannaskap, lokalisering och dimensionering. Regeringen har vidare i enlighet med riksdagens beslut (TU 1980/81: 8, rskr 1980/81: 105) tillsatt en utredning om inrikesflygets utveckling (K 1981: 01) varvid utgångspunkten skall vara att trafiken på de enskilda inrikesflygplatserna även i fortsättningen tryggas.

Under hänvisning till det anförda och i avvaktan på det fortsatta utrednings- och beredningsarbetet avstyrker utskottet motionerna.

I motion 1980/81: 988 (s) framhålls att allt fler invånare i södra Sverige har intresse av ett direkt flyg från *Sturup* till utlandet, samtidigt som man frågar sig varför flyg ej finns till Göteborg med möjlighet att fortsätta till Oslo eller Mellansverige. Enligt motionärerna har Sturup, som även är dimensionerat för utrikestrafik, betydande kapacitetsöverskott samtidigt som stora utbyggnader aviseras för Kastrup. Det yrkas att regeringen snarast upptar överläggningar med SAS och andra berörda flygbolag om utökning av flygtrafiken på Sturup.

I motion 1980/81: 1892 (s) yrkas att regeringen tar initiativ för att förstärka *Göteborgs* roll som knutpunkt i det skandinaviska flygtrafiknätet. Det framhålls att det är angeläget att Landvetters flygplats får direktlinjer till så många destinationer inom och utom landet som möjligt. Motionärerna anser att det är obestridligt att Göteborgs förhållandevis svaga nät av direkta förbindelser i såväl inrikes- som utrikestrafiken är en allvarlig belastning för det befintliga näringslivet. Det betonas vidare att Landvetter har förutsättningar att bli den bästa omstigningsterminalen inte bara för Västsverige utan även för Norrland när det gäller kombination av inrikes- och utrikesflyg.

Frågan om ett bättre utnyttjande av Landvetters och Sturups flygplatser har uppmärksammats av kommunikationsministern. I ett gemensamt brev till SAS verkställande ledning framhåller den svenske kommunikationsministern och den norska samferdselsministern att de är oroade för att det

stora investeringsprogram som har beslutats för Kastrup ytterligare kommer att koncentrera trafiken till denna flygplats med de allvarliga men för trafikförsörjningen som detta innebär. Enligt brevet bör SAS behov av investeringar på Kastrup kunna minska om bolaget i sin trafikplanering tar hänsyn till önskemålen om en ökad direkttrafik från Norge och Sverige till olika städer i Europa och ett mer planmässigt utnyttjande av norska och svenska flygplatser. Den uppfattningen framförs också att för trafik söderut från Norge och Sverige som måste samlas upp bör det prövas om inte detta kan ske på Landvetter eller Sturup. Göteborg och Malmö skulle därmed få en avsevärt förbättrad trafikservice samtidigt som dessa stora flygplatser kan få ett rimligt utnyttjande.

Utskottet delar kommunikationsministerns uppfattning om det önskvärda i att SAS överväger åtgärder som syftar till ett bättre kapacitetsutnyttjande av bl. a. Landvetter och Sturup, vilket bör leda till ett minskat investeringsbehov på Kastrup. Sådana åtgärder är enligt utskottets mening ägnade att stärka såväl SAS som berörda flygplatsers ekonomi. Utskottet förutsätter att regeringen och luftfartsverket noga följer frågan och tar de initiativ som kan anses påkallade.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts och i avvaktan jämväl på den fortsatta beredningen av lufttransportutredningen anser utskottet att motionsyrkandena inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Flygplatser m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag på 79 900 000 kr.,
2. beträffande *användning av Västerås/Hässlö som alternativflygplats*
   att riksdagen avslår motion 1980/81: 760 (s, m, c, fp, vpk),
3. beträffande *utbyggnad av inrikesflyget i Norrland*
   att riksdagen avslår motion 1980/81: 1875 (s),
4. beträffande *ökad trafik på Sturups flygplats*
   att riksdagen lämnar motion 1980/81: 988 (s) utan åtgärd,
5. beträffande *flygtrafiken på Göteborg*
   att riksdagen lämnar motion 1980/81: 1892 (s) yrkande 1 utan åtgärd.

2. **Beredskap för civil luftfart.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 2 (s. 59) och hemställer

att riksdagen till *Beredskap för civil luftfart* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag på 5 500 000 kr.

3. **Ersättning till Linjeflyg AB för särskilda rabatter vid flygtrafik på Gotland.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 3 (s. 59–60) och hemställer

att riksdagen till *Ersättning till Linjeflyg AB för särskilda rabatter vid flygtrafik på Gotland* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag på 13 300 000 kr.

4. **Statens haverikommission.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 4 (s. 60–62) och hemställer

att riksdagen till *Statens haverikommission* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag på 1 720 000 kr.

5. **Riskgaranti till viss flygtrafik på Nordkalotten.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 5 (s. 62–63) och hemställer

att riksdagen till *Riskgaranti till viss flygtrafik på Nordkalotten* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 000 kr.

Stockholm den 10 mars 1981

På trafikutskottets vägnar
ROLF CLARKSON

Närvarande: Rolf Clarkson (m), Bertil Jonasson (c), Essen Lindahl (s), Rolf Sellgren (fp), Nils Hjorth (s), Wiggo Komstedt (m), Kurt Hugosson (s), Rune Torwald (c), Birger Rosqvist (s), Sixten Pettersson (m), Anna Wohlin-Andersson (c), Ove Karlsson (s), Eric Rejdnell (fp), Margit Sandéhn (s) och Sten-Ove Sundström (s).

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1981